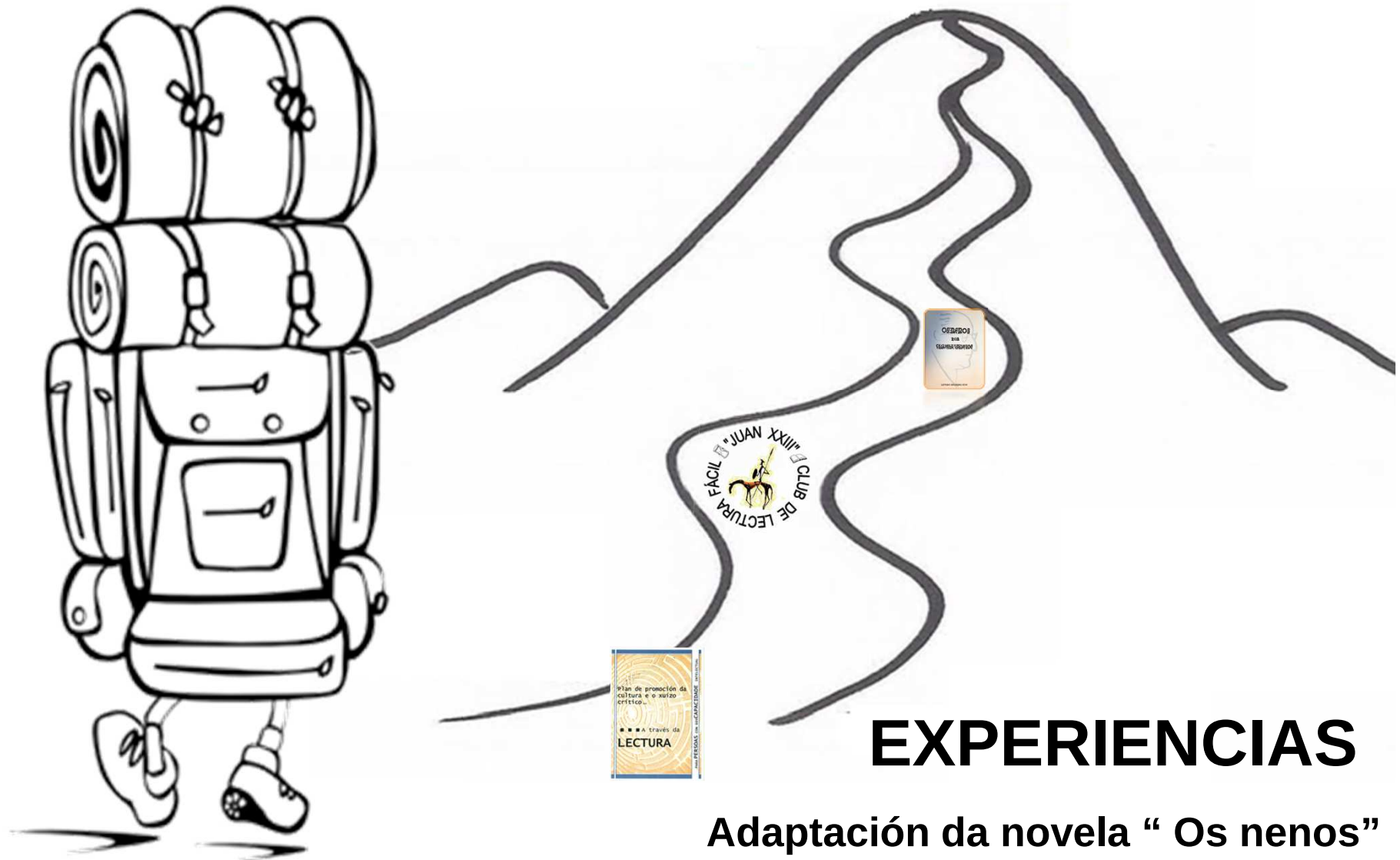

CLUBE DE LECTURA FÁCIL JUAN XXIII.

EXPERIENCIAS

Adaptación da novela “ Os nenos”

UN PLAN CON TRES PROXECTOS:

**Clube de lectura fácil
Juan XXIII**

**Producción de textos en
lectura fácil**

**Boletín de noticias en
lectura fácil**

CLUBE DE LECTURA FÁCIL JUAN XXIII

Foi o primeiro dos proxectos que emprendemos.

Tiña pouco custe e permitía crear a necesidade de inverter nesta liña de traballo.

Permitía emprender unha liña de traballo centrada no acceso á cultura dende unha visión crítica

O XUÍZO CRÍTICO SE ABORDA DENDE AS PROPIAS EXPERIENCIAS DO LECTOR, QUE SON POSTAS EN COMÚN PARA SEREN DEBATIDAS POLO GRUPO.

ADATACIÓN DA NOVELA “OS NENOS”.

Foi o arranque formal do segundo dos proxectos do plan.

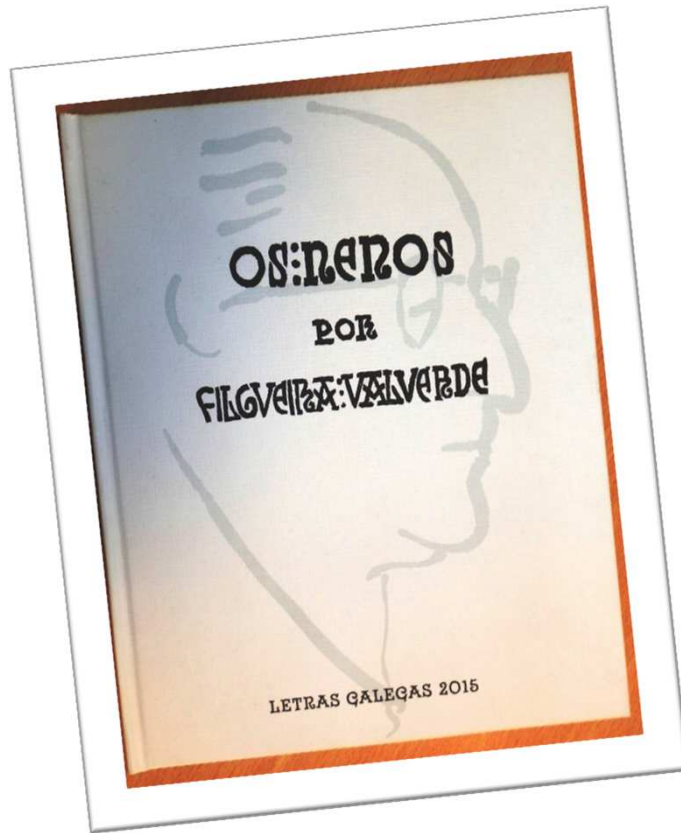
Mais non foi a primeira experiencia de produción de textos en lectura fácil.

O grupo de lectura fácil de Cangas, emprendeu un taller de escritura creativa, no cal se **redataban textos con estruturas narrativas sinxelas e vocabulario facilmente comprensible.**

A EXPERIENCIA NOS MOSTROU QUE ANTE A ESCASEZ DE TEXTOS DE NIVEL 1 PARA ADULTOS, OS **TEXTOS PRODUCIDOS POR PERSOAS CON DISCAPACIDADE NO TALLER DE ESCRITURA CREATIVA ERAN AXEITADOS PARA PERSOAS CON BAIXOS NIVEIS DE COMPREENSIÓN.**

ADATACIÓN DA NOVELA “OS NENOS”.

¿POR QUÉ EMPEZAMOS POR
UNHA OBRA DO ESCRITOR
XOSÉ FILGUEIRA VALVERDE?

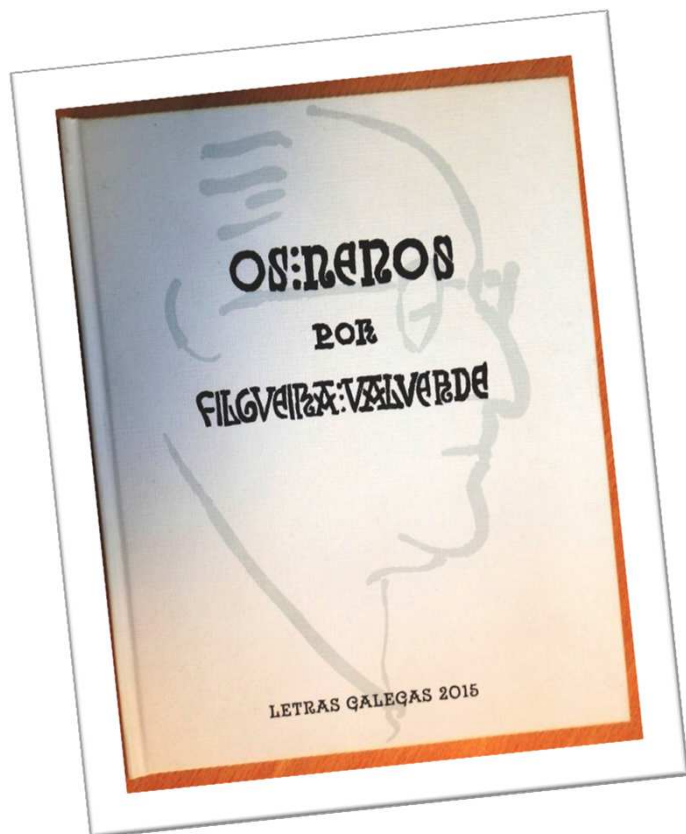
Xosé Filgueira Valverde foi un escritor
Pontevedrés.

O vello profesor: era unha persoa moi
coñecida en Ponteevdra. Foi mestre e
Alcalde de Pontevedra.

En 2015 se lle adicou o Día das Letras
Galegas

**A PROXIMIDADE AO ESCRITOR XENERA EMPATÍA E ENTUSIASMO NO
TRABALLO.**

ADATACIÓN DA NOVELA “OS NENOS”.

¿POR QUÉ EMPEZAMOS POLA OBRA “OS NENOS”?

É unha obra de relatos curtos: facilita a adaptación do texto.

Ésta baseada nos sentimentos da infancia: son sentimentos compartidos que aportan cercanía e empatía no lector.

Mostra a cultura galega: a obra relata escenas cotiás de Galicia a mediados do século pasado.

A ADATACIÓN SE FIXO PARA SER LIDA EN VOZ ALTA NO DÍA DAS LETRAS GALEGAS. PERMITÍA A PARTICIPACIÓN DE VARIOS DOS MEMBROS DO GRUPO DE LECTUTA FÁCIL

ADATACIÓN DA NOVELA “OS NENOS”.

Proceso de adaptación da obra “ OS NENOS”

Fases do proceso de adaptación

1- LECTURA, REFLEXIÓN E ANÁLISE DO TEXTO:

O equipo estudiou varias obras do autor e elixiu a obra “OS NENOS” porque ao tratarse dunha obra de contos resultaba máis axeitada para realizar lecturas en voz alta.

2- FASE DE ADAPTACIÓN:

Fase realizada por técnicos que consistiu na aplicación das normas de lectura fácil.

3- VALIDACIÓN E CONTRASTE DA ADAPTACIÓN:

Varias persoas con discapacidade intelectual leron o texto e transmitiron aos técnicos as súas aportacións para mellorar o texto.

4- ELABORACIÓN DAS ILUSTRACIÓNS:

Despois de traballar cos textos na fase de adaptación, e unha vez que estaban comprendidos, varias persoas con discapacidade realizaron as ilustracións.

ADATACIÓN DA NOVELA “OS NENOS”.

Proceso de adaptación da obra “ OS NENOS”

O FÁCIL

RELATO CURTO:

Escasos saltos temporais: As historias seguen unha liña temporal lineal que permite manter a estrutura orixinal dos relatos.

COMPROBACIÓN DA ADATACIÓN:

Ao ser un relato breve a trama é sinxela, a estrutura narrativa é lineal, as personaxes son poucas, e ao ser lida dunha soa vez se comprende a globalidade da narración.

ADATACIÓN DA NOVELA “OS NENOS”.

O DIFÍCIL

VOCABULARIO COMPLICADO:

A obra emprega un vocabulario complicado, introducindo ás veces expresións en desuso no galego actual.

Nos atopamos ante unha decisión complicada:

- ¿Traducimos as palabras difíciles ou en desuso para facilitar a comprensión aínda que se perda parte da esencia da obra?
- ¿Respectamos o vocabulario do autor, que é parte da riqueza da obra?

FACER COMPRENSIBLE A EXPRESIÓN DE SENTIMENTOS ABSTACTOS

Gran parte da obra relata sentimentos. Os sentimentos se describen con linguaxe figurada, non literal.

ó coma poucos e brandido era o pomár do meu abó. Na terra alongada de Cons, autremédio dos milléiros e das viñas o verde antigo do noso pomár ollábase de lonxe, e a sona dos seus froitos pasaba alén dos outos do Seixo e do Castróbe. Todo era de álbes vellos i-escolleitos, cada un tiña seu nome i-a súa estória. Era unha grólia cando as ponlas frolecían e cando carregadas de froito bicaban o chan. Nas noites de corisco e de treboada non se durmía na casa e un-ha ponla esgazada entolecía ó meu abó cal a morte de un bacoriño.

Tiña noguéiras, e figuéiras, e cerdeiras, e ameixéiras, e pexeguéiros, mais o que daba xénio eran as peréiras e mail-as macéiras. Había froita a corrér, pra nós, pro abade, pros señores, pros viciños, pros próbes... Era unha enchente, unha fartura. Endexamais do mundo vín froita como aquela, tanta e tan clementa, tan doce, tan bunitiña.

Soio tenme gorentado mais que aquela a da horta do Freixal. Pra colléla tiña que choutár balancadas de silveiras e toxos, tiña que fuxir diante do fungueiro ergueito do señor Ramiro, tiña que chorar logo cunhas boas asoutas da miña nai. De certo as periñas de San Bieito, que tiña o señor Ramiro no Freixal eran malas, insíptas, pequenas, mais era tanta a fartura de urrácas do noso pomár!

CONTO 4

O **pomar** do meu avó era bo coma poucos.

O Pomar estaba en Cons. Entre os milleiros e os viñedos víase o seu verde.

A fama dos seus froitos ía mais aló do Seixo e do Castrove.

Eran árbores vellas e cada unha o seu nome a súa historia.

Era unha gloria ver as puntas das árbores florecidas e as **ramas cargadas de froitos bicando o chan.**

Cando había noites de sarabia e treboada non se durmía na casa. Cando esgazaba unha pola o meu avó choraba coma se morrera un becerro.

Tiña figueiras, **cerdeiras**, ameixeiras pero o que máis sorprendía eran as pereiras e maceiras.

Pomar: Terreo ou horta plantada de árbores froiteiras, especialmente de maceiras.

Ramas cargadas de froitos bicando o chan. : quere dicir que as ramas cedían polo peso da froita ate tocar no chan.

Cerdeira: árbore das cereixas.

Había froita para todo o mundo. Nunca na miña vida vira unha froita coma aquela, tan doce e tan bonitiña.

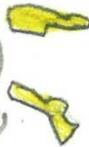
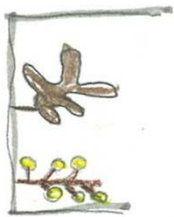
Só a froita da horta do Freixal me gustaba que máis ca do meu avó.

Para collela tiña que brincar por riba das silveiras e dos toxos. Tamén tiña que correr dinte do **fungueiro** do señor Ramiro e despois chorar polos azoutes da miña nai.

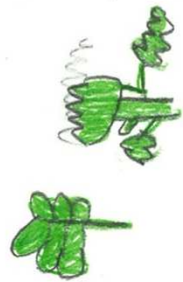
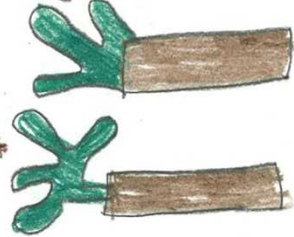
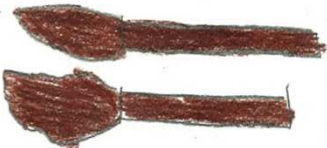
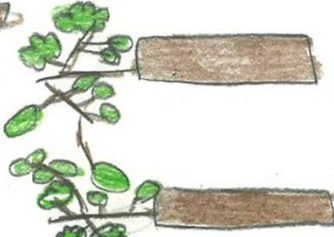
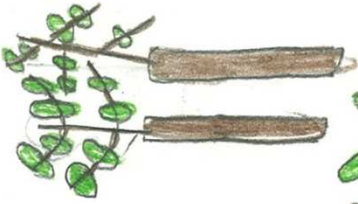
Era ben certo que as peras de San Bieito que tiña o señor Ramiro no Freixal eran malas, pequenas e **insípidas**, pero é que no noso pomar había demasiada fartura.

Fungueiro: estaca que se coloca nos carros para soste a carga.

Insípidas: con pouco sabor.

12

queles primeiros anos da mi-
ña vida leños enfaiñados to-
dos de brétema cal unha ma-
ñán de invernia e vexoos cal
a chan de un regato por riba
das i-augas brincadéiras. De
aquela eu tiña xa as miñas
ideias, gorentábame o suere e
doíamne as asoutes, mais non
podía abranguer o que sería
aquela consela que chamaban
Hespaña. Porque Hespaña era Hespaña, y eu non sabía a que
poñere aquel nome. Caron meu falábase; Hespaña no ten car-
tos. Hespaña e grande. Pideo Hespaña. Temos de salvare a
Hespaña. Os castiñeiros de Hespaña, Os montes de Hespaña, As
terras de Hespaña...

Eu primeiro coidei, que Hespaña era unha dona moi rica,
que vivía moi lonxe e mandaba en todos nós e hastra cheguei
a pedir me levasen a ver a Hespaña, como si pidise ir ver a
tía Catuxa de Brión. Mais conforme fun crecendo Hespaña foi
soterrándose, e fun vendo as cousas metidas na súa càmpa. cal
os monecos nunha caixa de carton. Porque funme decatando
de que chovía nela e de que ali vivía xente.

A derradeira coida que collín foi a de que eo tamen esta-
ba ali i-entón tremiñei por sabere de que era unha terra
chamada eisi cal si se falase dos agros de Marsoa ou do paso
de Medín. I-eo entón canto quixen a Hespaña! Porque Hespaña
tiña todo axeitado a min.

CONTO 5

Os primeiros anos da miña vida os teño anubrados coma unha mañán de **brétema**.

Eu xa tiña as miñas ideas, sabía que me gustaba o azucre, e que me doían o azotes da miña nai.

Pero non podía comprender o que era aquela cousa que chamaban España.

Porque para a xente España era España, e eu non sabía a que cousa poñerlle aquel nome.

Diante de min dicían que si España non tiña cartos, que si España era grande, outros dicían pídello a España, temos que salvar a España, e outras cousas así.

Ao primeiro pensei que era unha señora moi rica, que vivía lonxe e que mandaba en todos nós.

Un día pedín que me levaran a ver España coma se fose a ver á miña tía de Brión.

Brétema: néboa

Mais co paso do tempo me din conta de que había moitas cousas dentro de España. E fun **decantándome** de que chovía nela e que alí vivía xente.

Decatarse: darse de conta.

Ao final souben de que eu tamén estaba alí, e entón souben que era unha terra que se chamaba así coma se fose o campo da Marsoa.

Dende entón ¡moito quixen a España!

O conto foi que meu pai foi a Madrid e levounos a min e á miña nai.

Ao cabo dun día estaba nun lugar onde non chovía e había moito barullo.

Alí non estaba a miña casa, nin os meus castiñeiros. Contan que cabreado no colo da miña nai berrei:

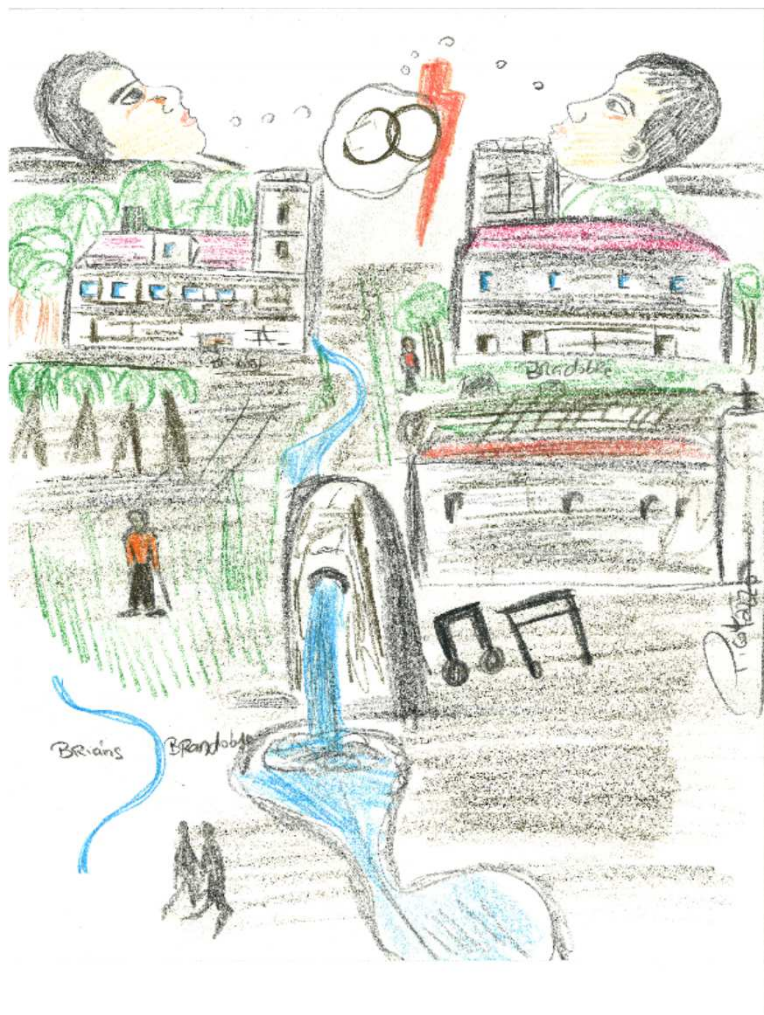
- Eu quero voltar a España!!!

Lectura fácil

Debuxo: Miguel Rocha

CONTO 1

Entre o Pazo de Briáns e o de Brandobre, a familia dos Temes e a familia dos Mariño fixeran unha fonte. A fonte estaba no adro da Igrexa.

A fonte **gurgulaba**, sempre.

O son da fonte recordaba á xenreira que se tiñan as dúas familias.

A auga do pazo de Briáns non podía vir polas veigas do pazo de Brandobre.

Os bois do pazo de Brandobre non podían pasar polas leiras do pazo de Briáns.

As familias dos dous pazos xamais serían amigas.

Eu xogaba só no pazo de Brandobre.

Outro neno xogaba só no Pazo de Briáns

Moitas veces nos miramos, coas testas deitadas sobre o **peitoril** das fistras, desexando xuntar os nosos xogos, igual que se mesturaban as augas diante de nós.

Tanto foi o desexo que tivemos de nenos por xuntarnos, que cando chegamos a unha idade **esquecemos os odios vellos das dúas familias**.

E xogamos xuntos.

Perdín eu.

Dende entón auga do Pazo de Briáns pasa polos campos de Brandobre.

Os bois de Brandobre pousaron con andar orgulloso polos camiños de Briáns.

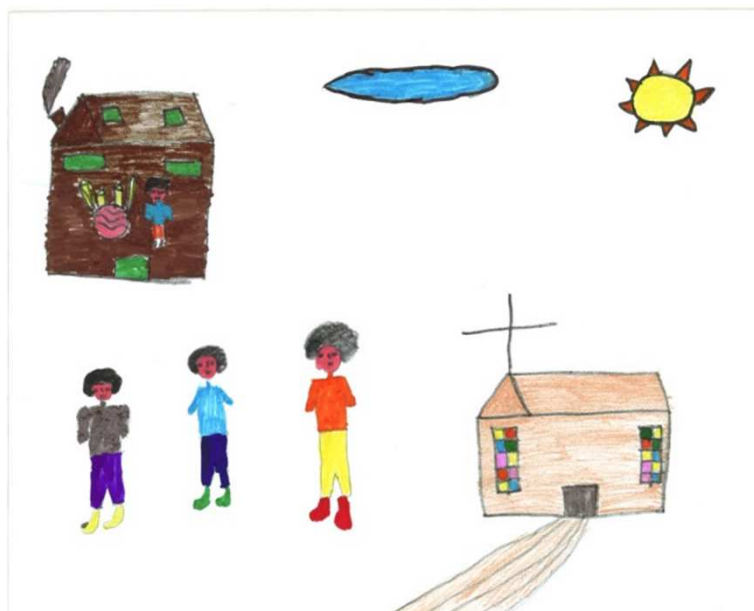
Gurgular:

Significa ferver. No texto se refire ao son que fai auga ao ferver. Como un murmuro.

Peitoril:

A parede que pecha a fiestra pola parte de abaixo. Onde apoiamos o peito e os brazos

Debuxo: Sofía Vizoso

CONTO 6

Cando cumprín dez anos a miña nai deixoume baixar a xogar o adro da igrexa.

Miña nai miraba que non me fixera mal e chamábame se ía moi lonxe.

Eu nunca fun moi lonxe porque non sabía xogar.

Eu só miraba como xogaban os demais.

Aos demais nenos gustáballe que eu non xogara, porque cando xogaba tiñan que perder para que gañara eu. Iso non era divertido.

A cambio de non xogar, para que fixera algo, deixábanme ser o árbitro das partidas.

Eu era o encargado de gardar as **formas**.

Os que xogaban eran Xunquiño, de Lousame, e Manoel o fillo de don Pedro.

Xunquiño era pequeneiro, probe e moi bo.

Manoel era moi **pachorrento** e gordo. Era fillo dun ricachón ruín coa o demo.

Xunquiño sempre perdía e Manoel gañaba, gañaba, gañaba...

Manoel non sabía cantas formas tiña, e Xunquiño sabía que só lle quedaban tres.

Eu gardaba na man dereita as formas de Manoel e na esquerda as formas de Xunquiño.

Cando gañaba Manoel non lle quitaba ningunha a Xunquiño e cando Gañaba Xunquiño quitáballe dúas a Manoel.

Así foron as primeiras boas obras que eu fixen.

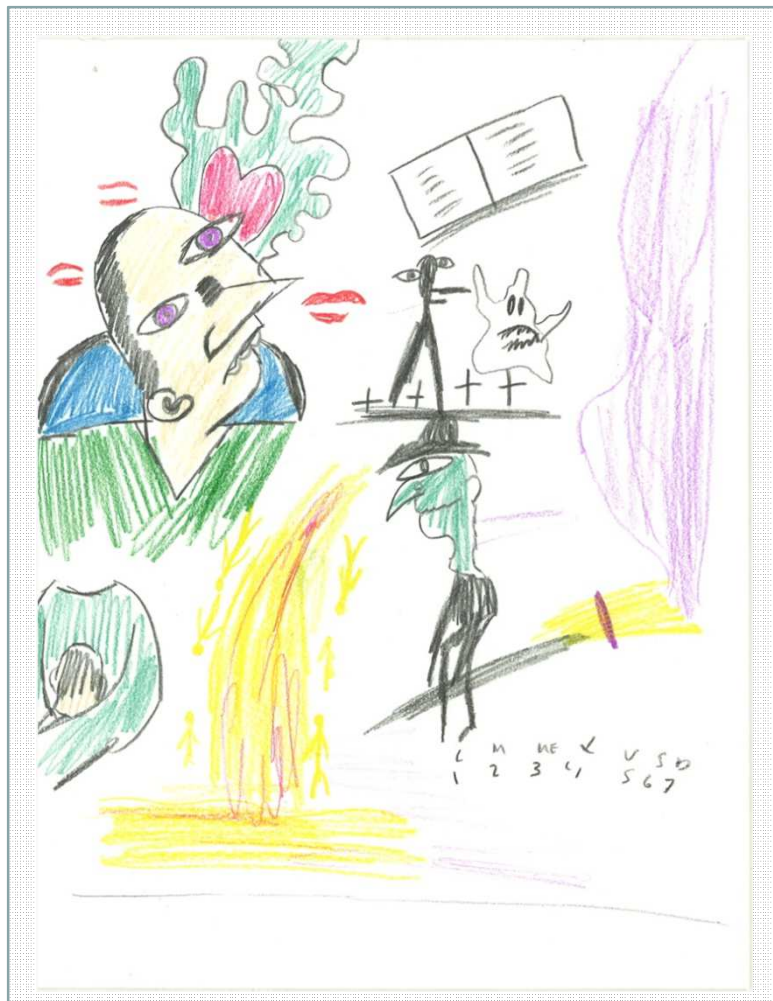
Lectura fácil

Formas: as formas eran unhas pedriñas coas que levaban a conta das partidas que gañaba cada neno.

Cando un neno perdía dáballe unha das súas formas ao outro neno

Pachorrento: é pachorrento quen se incomoda cando ten que facer algo.

Debuxo: Miguel Rocha

CONTO 7

A dor de estar malo vale máis ca o pracer de estar san.

Cando un está malo tódolos mimos son para el.

Cando un está mal ten **delirios** moi doces.

Cando era pequeno sempre quería estar malo para que me deran mimos e delirar.

Porque cando un está san ten pesadelos de mortos, ou soña contos de meigas e encantos.

Pero cando se ten febre vense cousas doutro mundo que non é o mundo dos vivos nin o mundo dos mortos.

Recordo que cando era pequeno, acochado no colo da miña nai, me quedaba adormecido entre os delirios e a dor. Soñaba con formas amarelas que brincaban e se reviraban facendo **fervenzas** de lume que se desfacían en feixes dourados e que ao fin se deitaban sobre augas douradas...

Ollando os o recordo sos sonos de delirio comprendín o segredo daquelas formas tolas que me tiveron **engaiolado** moitos días mentres os meus pais me coidaban ao pé da morte.

Aínda hoxe se me arrepián as carnes cando penso se aquela forma enmeigada sería a morte, que rodaba o meu berce de neno.

Lectura fácil

Delirio: desorden mental provocado por unha enfermidade ou por un trastorno.

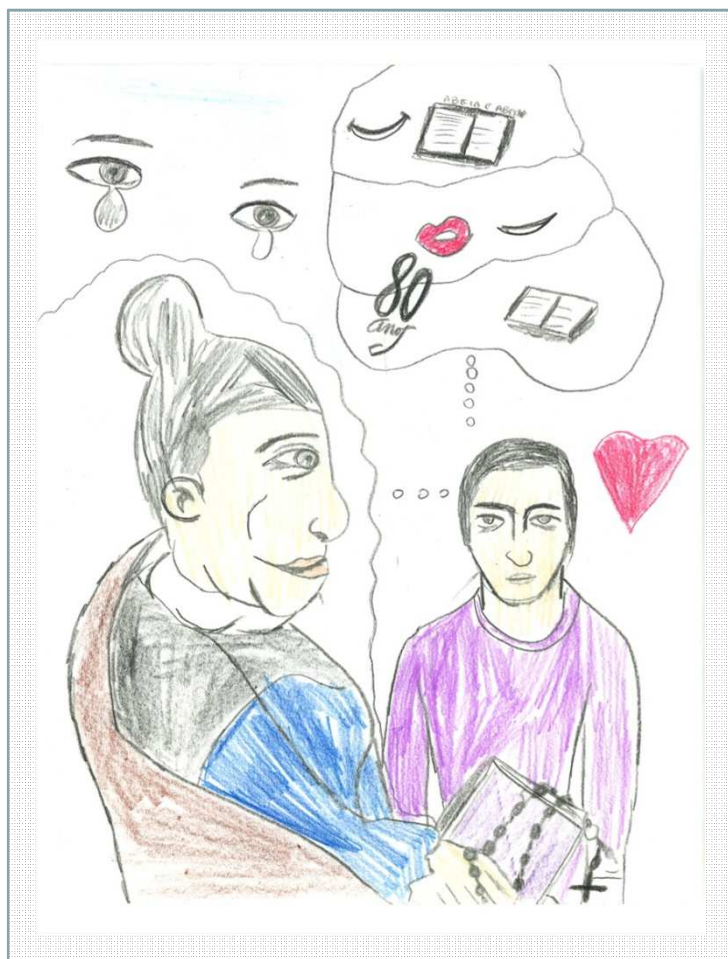
Fervenza: salto de auga. No texto se emprega "fervenzas de lume" para representara imaxe do lume caendo dende o alto

Engaiolado: significa metido nunha gaiola. Pero no conto significa que o delirio ocupou completamente o pensamento do neno.

Lectura fácil

Debuxo: Miguel Rocha

CONTO 8

Que bo recordo o da miña aboa.

Miña aboa tiña o pelo branco, as meixelas brancas coma o marfil tallado, e as mans suaves coma o terciopelo.

Tiña un manto negro, un libro e un rosario na man.

Este recordo ten moitas alegrías, moitos contos e tamén moitísimos bicos.

E aínda que é un recordo moi ledó, ¡Que dor ten para min!

Na miña casa dicían que a matei eu. E aos meus dez anos xa dicían de min e que era o home mais ruín da terra.

Cando era pequeno pensaba que cando alguén chega os oitenta anos, tiña que morrer.

Cando miña aboa tivo oitenta anos, díxenlle:

- Miña aboa non quero que remate este ano.
- E porque meu filliño?
- Para que non morras.
- E porque teño que morrer?
- Porque dixo papá, que tes oitenta anos e que aos oitenta anos tes que morrer.

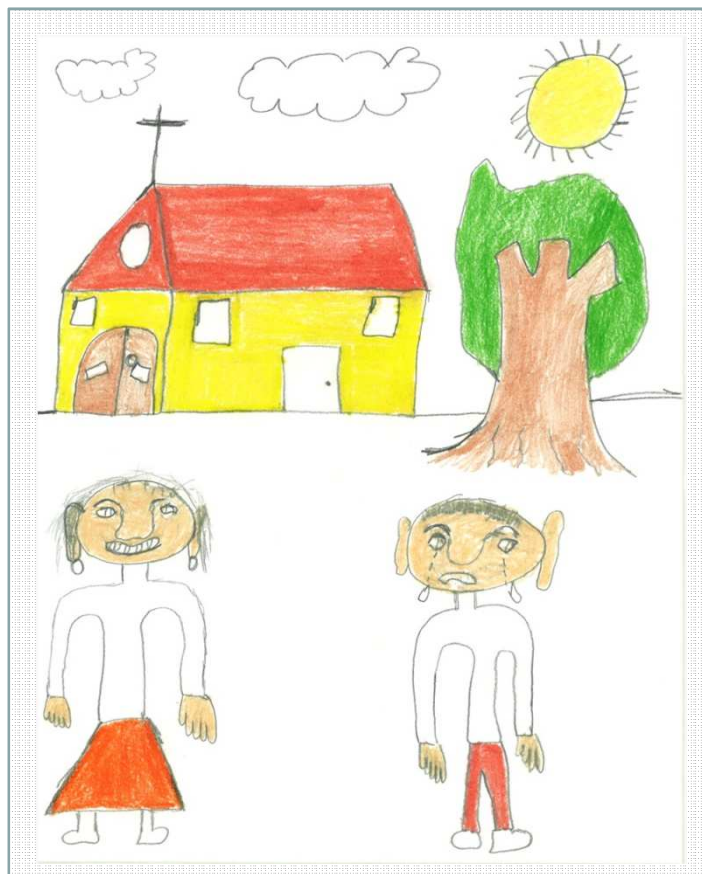
Tanta tristura lle din a miña aboa que morreu o día que cumpriu oitenta anos.

Tal tristura me deu a min que estiven a piques de morrer eu tamén

Esta é a tristura mais profunda da miña vida de neno.

terciopelo: o terciopelo é unha tea moi suave. O fio do terciopelo fai unha especie de pelo moi cortiño que gosta tocalo.

Debuxo: Ana Santos

CONTO 9

Agora, co recordo da miña aboa venme outra lembranza esquecida.

Eu fun un neno bonitiño, porque era manso, débil e tristeiro,

Nunca rin a gargalladas, nunca saltei cos demais, e nunca fixen trasnadas.

Non puiden ser malo nunca.

Recordo que estaba sentado na igrexa, co corpo relaxado, adormecido co cheiro do incenso e os susurros das vellas. Recordo que esperaba o remate dos rezos fixándome en cousas nas que ningún se fixou xamais.

Algo da Catedral de Compostela me enfeitizou. Era un feitizo mías forte que a súa inmensidade ou a beleza do seu ambiente.

A miúdo estaba un versiño. Era un lamento longo e tristeiro que se sentía con voz de neno no coro. Era suave, débil e **tremoroso**.

Cando me chegaba ese son, a miña alma quedaba engaiolada e se me arrepiaba todo o cabelo.

Nuncaouben como se chamaba aquel neno. Era un neno fermoso porque era doce e tristeiro coma min. Moitas veces nos miramos calados a través da reixa do coro.

Un día, polas cousas da vida, tiven que marchar de Compostela. Cando volví a Compostela fun á Catedral fun ver o coro a ver si atopaba as emocións antigas. Estaban os asentos, os **cóengos**, pero o neno non estaba.

A Catedral sen o neno non era a miña Catedral.

Crédeme que aquel neno co que nunca falei. Aquel neno do que non sabía nada e que aínda hoxe ven aos meus soños coa súa voz limpa. Aquel que non coñecía.

Foi o mellor amigo que tiven de neno.

Lectura fácil

Tremoroso: no texto se refire a unha persoa feble. Fala dunha persoa fraca e sen forzas que parece que treme.

Coengo: é un crego.

Debuxo: Anabel García

CONTO 10

Eu tiña unha boneca á que lle quería moito.
Era unha boneca que a trouxera miña nai da feira de Santos.

Eu tiña a miña boneca como a miña filliña pequena, tal como a
miña nai me tiña a min.
A miña nai me tiña a min con moito agarimo.

Un día houbo berros na miña casa e ninguén se lembrou de min.
Eu tiña medo e estaba nun recuncho da lareira.

Pola noite meu pai choraba e a tía Catuxa deitouse no sobrado,
Fis e Santa rezaban, e a casa quedou calada.

Levanteime coa miña boneca e fun ata a cama da miña nai.
Decateime que estaba no ataúde.

Vin que a miña nai fuxía de min para non voltar e
sentín a friaxe de non poder chorar mais no seu colo.

Puxen no colo da miña nai a miña boneca, a quen eu quixera
como a miña nai me quixera a min.